

Harmincéves a Budapesti Tavaszi Fesztivál

Szerző: Koch Andrea¹

Nemcsak a hazánkban élő, kultúra iránt nyitottak várják a tavasz eljöttét, hanem a világ számos más országában élők is. A Budapesti Tavaszi Fesztiválra ellátogatni, azon fellépni ma már presztízskérdés. Nem véletlen, hogy számos világhíresség feltűnteti a honlapján, hogy a Budapesti Tavaszi Fesztiválon vendégszerepel. A fesztiváltörténet harmadik, jelenleg is tartó periódusában a jellemző tendencia: a magyar kultúra értékeit magas színvonalon, de vonzó – a nagyközönség számára is élvezetes – módon ismertetni meg a világgal, a nemzetközi kulturális élet élvonalbeli személyiségeit, fiatal talentumait rendre bemutatni Magyarországon, továbbá tartalmas, látványos, mozgalmas rendezvényekkel tömegek szórakoztatását szolgáltni.

Kulcsszavak: kultúra, összművészet, fesztivál, országimázs.

1. A Budapesti Tavaszi Fesztivál 2009-ben és 2010-ben

A Budapesti Tavaszi Fesztivált 1980-ban alapították a turisztikai kereslet élénkítése érdekében. Mára a nemzetközileg is elismert eseménysorozat „menetrendszerűen” pezsgést hoz a téli álmából ébredező városba. A városlakók és a kultúrára éhező turisták tizenhét napig a fesztiválhangulatot sugárzó fővárosban válogathatnak az összművészeti programsorozat kínálatából.

Az eseménysorozaton a komolyzene, a jazz, az operaelőadások, a balettetek, a színházi produkciók, a kiállítások és a folklór mellett a szabadtéri rendezvények is helyet kaptak.

A fesztivál 1997 óta 90 mű ősbemutatójának szolgált helyszínéül. A fesztivált számokban kifejező, hazai viszonylatban igen kiemelkedő mutatók mellett közel három évtizede évről évre megvalósuló programjaival jelentős külföldi elismerésben is részesült. 2004-ben például a tekintélyes holland Lokale Festiviteiten internetes oldal összeállította Európa ötven legjobb fesztiváljának listáját, amelyen Magyarországról a Budapesti Tavaszi Fesztivál mellett csak a Sziget Fesztivál jelent meg. 2005-ben a KulturForum Europa a Budapesti Tavaszi Fesztivált Magyarország kulturális nagyköveteként Európai Kulturális Díjjal jutalmazta.

2009-ben a Budapesti Tavaszi Fesztivál 40 helyszínén 128 eseményre került sor, amelyhez társult a fesztivál utolsó napján zajló Fringe+ (az elmúlt három Fringe fesztivál legsikeresebb produkciói, előadói); ez további 125 ingyenes előadást jelentett a nézőknek. 14 zenekari hangverseny, 15 kamaraest, 4 templomi koncert, 7 operaelőadás, 2 operett, 8 tánc- és 23 színházi előadás, 7 gyermekprogram, 4 népzene/néptánc, 3 jazz, 1 világzenei és 2 crossover

koncert, 8 egyéb program, 2 szakmai rendezvény és 28 kiállítás tette változatossá a fesztivált. A Vörösmarty téren 60 ingyenesen látogatható program valósult meg.

A Budapesti Tavaszi Fesztivál 2006-ban életre keltette a Budapest Fringe Fesztivált. A Fringe feladata, hogy – lehetőségeihez mérten – összegyűjtse és támogassa a még kevésbé ismert előadókat úgy, hogy fellépési lehetőséget biztosít számukra. A világon ma a legnagyobb és legismertebb művészeti fesztivál, az Edinburgh-i Nemzetközi Fesztivál története egészen 1947-ig vezethető vissza, ekkor ugyanis a hivatalos programon kívül a városban „felbukkant” hat skót és két angol csoport, amelyek teljesen váratlanul színházi előadásokkal szórakoztatták a közönséget. Fellépő helyeket kerestek maguknak, így kerültek egyes darabok dohos szénapadlásokra. Minthogy már ez az első alkalom is átütő siker volt, a kezdeményezésből a Nemzetközi Fesztivál mellett megszületett az Edinburgh-i Fringe Fesztivál. A 60 éves múltú visszatekintő rendezvény ma már közel 1600 előadást, 15 000 előadót és 300 különböző helyszínt tudhat a magáénak évente. 1996-ban a Guinness Rekordok Könyve a világon a legnagyobb fesztiválnak nevezte a Fringe-et, amely rendezvény ezt a címet azóta is változatlanul birtokolja. Azóta a világ számos nemzetközi fesztiváljához kapcsolódik hasonló programsorozat. Az „anya fesztiválra” az előadókat felkéri, a Fringe-en korlátozás nélkül bárki bemutathat bármit az általa választott helyen, így az előadások nagy része világpremiernek számít még ma is. A magyarországi Fringe Fesztivál 2010-ben Pécsre költözik, hogy ezzel a kezdeményezéssel a vidéken élő, rejtett tehetségek is bemutatkozási lehetőséget kapjanak.

A 2010-ben 30. születésnapját ünneplő fesztivál Erkel Ferenc születésének 200. évfordulójáról is megemlékezik. Nigel Kennedy, a Dán Királyi Balett, Il Giardino Armonico,

¹ Kommunikációs vezető, Budapesti Fesztiválközpont Kht. E-mail: koch@fesztivalvaros.hu.

A Budapesti Tavasz Fesztivál költségvetése, 2003–2009 (millió forint)

Intézmény	2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%	összeg	%
ÖM Turisztikai Szakállam-titkárság	180	20,1	190	19,0	192,5	15,9	224	17,1	224	15,8	250	16,5	250	16,1
OKM	141	15,8	150	5,0	218	18,0	180	13,8	180,5	12,7	180	11,9	196,2	12,6
SZMM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,13	-	-
Fővárosi Önkormányzat	90	10,1	97,1	9,7	102	8,41	106,5	8,1	123	8,7	135	8,9	149	9,6
Szponzor, Kht.	124,8	13,9	124,9	12,5	131,3	10,8	132,1	10,1	207,4	14,6	267,5	17,7	243,7	15,7
Jegybevétel, Kht.	164,2	18,4	223,5	22,3	258,9	21,3	285,7	21,8	294,9	20,8	267,6	17,7	268,6	17,2
Barter-szponzor, Kht.	195,1	21,8	216,4	21,6	310,3	25,6	381,1	29,1	388,9	27,4	409,1	27,1	449,9	28,9
Összesen	895,1	100,0	1001,7	100,0	1213,0	100,0	1309,4	100,0	1418,7	100,0	1511,1	100,0	1557,4	100,0

Forrás: Budapesti Fesztiválközpont Kht.

Sol Gabetta és még számos világhírű külföldi művész mellett neves magyar művészek is képviselik hazánk kulturális értékeit a 2010. évi Budapesti Tavasz Fesztiválon.

2009-ben az állami támogatások a költségek mintegy 38,2%-át fedezték, míg a költségvetés fennmaradó 61,8%-át saját bevételi forrás tette ki (1. táblázat). Ma, amikor nagyon sok szó esik az úgynevezett PPP (Public-Private-Partnership) finanszírozási formáról, vagyis az állami és a magánszféra együttműködéséről, a fesztivált ebből a szempontból is példamutatónak tekinthetjük.

1.1. A KÜLFÖLDI LÁTOGATÓK

2009-ben a külföldi jegyvásárlók aránya 28% volt. A külföldi nézőszám teszi összgazdasági szinten nyereségesé a fesztivált, hiszen a külföldi turisták költése (szálloda, étkezés, közlekedés) többszöröse az állami támogatások összegének. A külföldiek számára négy csatornán értékesítenek jegyeket: utazási irodákon keresztül szervezett csoportok számára, emellett az interneten, a helyszíneken, illetve a szállodákon keresztül lehet jegyhez jutni. Utóbbi aránya az előző fesztiválunkhoz képest jelentősen csökkent.

Az utazási irodákon keresztül érkező vendégek (közel 250 magyar beutaztató iroda, illetve 70 külföldi iroda) a jegykészlet negyedét foglalták le. A külföldi közönség arányában ez 70%-ot jelentett.

2. A Budapesti Tavasz Fesztivál megújult arculata

A 2008-as Budapesti Tavasz Fesztivál alkalmával bevezetett új arculat nagyon pozitív fogadtatásban részesült, ezért a 29. Budapesti Tavasz Fesztivál esetében 2009-ben még hangsúlyosabbá tettük annak bizonyos elemeit.

A piros színű „BTF-kocka” inspirációjának köszönhetően született meg a kockát idéző BTF-szoknya és -sapka. Ebben az „egyenruhában” terjesztették informátoraink a BTF tájékoztató-, információs- és szóróanyagait a fesztivál előtt és annak ideje alatt.

A 2009-es Budapesti Tavasz Fesztivál jelképe a piros szék lett. Az augusztusi kampány-előkészítő időszakban a kommunikációs anyagokhoz számos kép készült a „piros székekkel” a fesztivál különböző helyszínein (például a Művészetek Palotája és a Nemzeti Színház előtt vagy a Zeneakadémián), amely a plakátokon, szórólapokon, a beharangozó filmekben és a TCR (társadalmi célú reklám) szpotokban tért vissza. A fesztivál előtt a székek „óriás kultéri változatai” is elkészültek, amelyek a főváros tíz különböző pontján díszítették Budapestet.

Mind a piros szék, mind a BTF-szoknya és -sapka visszaköszöntek az utcai performanszok alkalmával, amelyeket két pantomimművész és az őket kísérő két BTF-informátor részvételével a fesztivál ideje alatt napi rendszerességgel szerveztünk (a Ferenciek tere – Vörösmarty tér – Városháza Park – Andrassy út – Hősök tere útvonalon).

Ezzel együtt a honlap arculata is változott. Továbbra is fontos a felhasználók teljes kiszolgálása, az egyszerűsítés és részletes információk közreadása. A jegyvásárlás és a műsorok megismerése mellett újdonságként napi filmes beszámolókat is készítettünk angol és magyar nyelven. A filmek stílusának legfőbb jellemzője, hogy szándékosan amatőrnek hat a megjelenítés (hasonlóan az interneten megtalálható amatőr felvételekhez), ami természetesen profi szerkesztők munkáját dicséri.

2010-ben a piros szék marad a fesztivál jelképe, ám megjelenik mellette egy új, évente változó alak, egy költöző madár, amely tavasszal mindig visszatér.

Az utcai plakátokon történő megjelenés esetében nagyon fontos, hogy meglepő, megállásra kényszerítő legyen. A hatalmas méretűre kinagyított gólya a piros szék mellett, vagy a széken fészket rakó fecske biztos sokak figyelmét megragadja majd.

A beharangozó filmben, a reklámszpotokban is feltűnik a szék mellett a repülő madár képe, de itt is egy teljesen új megoldásnak lehetünk tanúi: árnyképeken jelennek meg Budapest jellegzetes kulturális központjai, a személyek arcnélkülisége azt sugallja, a kultúra mindenkié, e nélkül nem lehet élni.

3. A jegyértékesítés újdonságai

2008. május végén értékesítőinkkel együtt áttekintettük a 2008. évi előzetes programot; véleményeik, ötleteik figyelembe vételével kezdtük meg a következő évi fesztivál jegyértékesítését.

A 2007-ben alkalmazott online jegyértékesítési rendszer lehetőséget adott arra, hogy az ország több mint 150 jegyirodájában elérhetővé váltak jegyeink. (Az előző években csak Budapest 5–6 pontján, illetve közönségszolgálati irodánkban lehetett jegyet váltani.)

2008 júniusától lehetett foglalni az interneten keresztül, valamint külső értékesítési partnereink (utazási irodák, jegyirodák) is ettől kezdve küldték el foglalásaikat.

Az online jegyvásárlási és eladási technika átrendezte az érdeklődők vásárlói szokásait. Lehetőség nyílt arra, hogy az érdeklődők otthonukban megvásárolják, sőt ki is nyomtassák jegyeiket (Hometicket). Ha ezzel valaki nem tudott élni, akkor az interneten keresztül lefoglalhatta belépőt és a lakóhelyéhez legközelebbi jegyirodában átvehette és kifizethette azt, így megkíméltük a postázás kényelmetlen és költséges rendszerétől. A korszerű technikával az interneten keresztül – hat hónap alatt – közel 50 millió forint értékű jegyet adtunk el, amely az eladható jegykészlet 20%-a.

Az előrendelések és a „Tavaszt karácsonyra” mottóval indított – mára már hagyományos – akciónk keretén belül az értékesíthető jegyek 30%-át vásárolták meg december 31-ig, a foglalások pedig meghaladták az 50%-ot. Ez az ütem január végéig lineárisan növekedett, de a rossz gazdasági helyzet érezhetően rányomta bélyegét az eladás növekedésére. Főleg márciusban volt ez érezhető, a már megszokott utolsó pillanatos vásárlási kedv a közép- és alacsony kategóriájú jegyekre vonatkozott csak.

A 2008-ban már kipróbált és 2009-ben is preferált online rendszer használatával módunkban állt egy újfajta értékesítési utat kipróbálni. Nagyobb cégeknél is tartottunk értékesítési napokat, amelyeken előzetes kijánlással informálódási és vásárlási lehetőséget biztosítottunk az ott dolgozók számára. Továbbra is célunk, hogy több nagyobb céggel felvegyük a kapcsolatot, és hagyományt teremtve, az érdeklődők a munkahelyükön kényelmesen megvásárolhassák jegyeiket. Kitelepülésünk nem igényel nagy technikai hátteret, hiszen mobil internet, laptop és nyomtató szükséges, az áramforrás mellett.

A márciusban indított SZINGLI jegyakciónk – amelynek célja a szóló jegyek könnyebb értékesíthetősége – a tavalyihoz hasonló sikert könyvelhetett el.

A 2009. évi Budapesti Tavasz Fesztivál összfgalmának 20%-át a jegyirodák, illetve helyszínek bonyolították le, míg a 80%-ot a Fesztiválközpont Közönségszolgálat. Ez az arány is fordult a tavalyihoz képest, hiszen az online rendszer használata lehetőséget adott számos értékesítő csatorna direkt elérésére.

A fesztivál hetében nyitottuk meg információs pavilonjainkat a Vörösmarty téren és a Pesti Broadway szívében, a Nagymező utca és az Andrássy út sarkánál.

Másik újításunk 2009-ben, hogy mobil bankkártyaleolvasó segítségével is vásárolhattak, így jelentősen csökkentettük az utcai készpénzes forgalmunkat.

További információ: www.fesztivalvaros.hu.